

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3441/2020. (XII. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.911/2017/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Budapest Főváros Levéltára), jogi képviselője (Soós Andrea Klára Ügyvédi Iroda, ügyintéző ügyvéd: dr. Soós Andrea Klára) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben kérte (valószínűleg elírás folytán) a Kúria Kfv.III.37.911/2017/18. számú ítélete (helyesen 8. számú ítélete) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, miután a kifogásolt bírói döntést ellentétesnek vélte az Alaptörvény X. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, továbbá a 24. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az alábbiakban foglalható össze.
- [3] Egy kutató 2016 márciusában beiratkozott az indítványozóhoz (a közlevéltárba), és kutatói adatlapot töltött ki „korabeli bűnügy” kutatási tárgyban, az 1959-1960-1961-es években keletkezett iratokra nézve, a kutatást „tudományos” kutatásként jelölve meg. Az indítványozó a kutató részére látogatói jegyet adott ki. Ugyanezen a napon az indítványozóhoz érkezett látogatói lapon konkrét családi és utónevekkel megjelölve: „XY, (továbbá) társa – 1960” szerepelt. Az indítványozó az elsőfokú, negyvennyolc oldalas ítéletből tíz, míg a másodfokú, tizenhárom oldalas ítéletből három anonimizált oldalt bocsátott a kutató rendelkezésére. Majd 2016 áprilisában egy weboldalon és onnan átvéve, több médiafelületen arra vonatkozó cikkek jelentek meg, hogy XY-t csoportosan elkövetett erőszakos nemi közönség bűntette miatt ítélték el a hatvanas években. Ezt követően XY azzal a bejelentéssel fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz, az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási ügy alpereséhez (a továbbiakban: alpereshez), hogy egy *online* bűnügyi magazin, továbbá egy internetes portál a hozzájárulása nélkül tette közzé a bűnügyi személyes adatait.
- [4] Az alperes az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 60. § (1) bekezdése, és (4) bekezdés c) pontja alapján hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított „a Fővárosi Bíróság 1962. február 17-én hozott ítéletével” összefüggő adatkezelések miatt. (Míg az alperes a kutató adattovábbítását, illetve a bűnügyi személyes adatok nyilvánosságra hozatalát külön eljárásban vizsgálta.)
- [5] Az alperes 2016. június 21. napján kelt, NAIH/2016/2504/27/H. számú határozatával megállapította, hogy a felperes jogellenesen hozzáférést biztosított harmadik személy számára az ún. 1962-es ítélethez, ezért hárommillió forint adatvédelmi bírság megfizetésére, továbbá arra kötelezte, hogy a jövőben az 1962-es ítélethez való hozzáférés biztosítása során tartsa be a határozatban kifejtetteket, és alakítson ki olyan eljárási szabályokat, amelyek biztosítják a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 24. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdése a) pontjának megfelelő alkalmazását. Többek között megállapította, hogy az indítványozó mint közlevéltár a személyes adatokat tartalmazó dokumentumok őrzése és kezelése során az Infotv. alapján adatkezelőnek minősül, tevékenysége során több adatkezelési műveletet is végrehajt, amely az Infotv. 3. § 11. pontja szerinti adattovábbításnak minősül (hozzáférés biztosítása), ezért felelősségi körébe tartozik az adatvédelmi tárgyú garanciák érvényre juttatása.
- [6] Megállapította továbbá, hogy az 1962-es ítélet az Ltv. 22. § (1) bekezdése, valamint az Ltv. 24. § (1) bekezdése alapján nem kutatható, mivel az abban még élő természetes személyek bűnügyi személyes adatai szerepelnek. Álláspontja szerint az ítélet teljes egészében bűnügyi személyes adatnak minősül, mivel az az elítélt személyek által elkövetett bűncselekményekhez köthető információkat tartalmaz, amelyet az indítványozó nem ismert fel. Tekintettel különösen arra, hogy a kutató az adatkérőlapon természetes személyeket jelölt meg, ezért fel kellett

volna ismernie, hogy az az anonimizálás ellenére is összefüggésbe hozható az adatkérőlapon általa megjelölt természetes személyekkel, ezért arra az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható. Emellett megállapította, hogy az indítványozó nem rendelkezik belső szabályzattal az anonimizálásra vonatkozóan, holott az Infotv. 7. § (2) bekezdése alapján köteles lenne azokat megalkotni.

- [7] Az indítványozó mint felperes, az alperes határozatának felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő, számos szempontból kifogásolva azt, míg a felperes a kereset elutasítását kérte. A hatósági eljárást megindító, egykori büntetőügy egyik elítélte, beavatkozóként vett részt az eljárásban, és csatlakozva az alperesi állásponthoz, szintén a kereset elutasítását kérte.
- [8] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.32.793/2016/15. számú ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte. Indokolásában kifejtette, hogy szemben az alperes álláspontjával, a személyes adat fogalma nem függhet a „tudattartalomtól”, azaz nem lehet különbséget tenni egy kutatási kérelem elbírálásakor aszerint, hogy a kutató milyen információval rendelkezik, adott esetben mit tüntet fel az adatkérőlapon. Álláspontja szerint az alperes a perbeli esetben olyan kiterjesztően értelmezte a személyes adat és a bűnügyi személyes adat fogalmát, amely nem felel meg az Infotv. 3. § 2. és 4. pontjában foglaltaknak. Nézete szerint az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti anonimizálás megvalósíthatóságát a kutatás szempontjából kell értelmezni, azaz a kutatás anonimizált másolattal akkor valósítható meg, ha az nem jár a szöveg sérelmével. Az elsőfokú bíróság indokolása szerint az Infotv. rendelkezéseinek való megfelelés szempontjából az vizsgálandó, hogy az anonimizálás nem megfelelő elvégzése – és nem a kutató eleve meglévő ismeretei – okán a kutató, illetve bárki, a konkrét természetes személy és az anonimizált irat közötti kapcsolatot megteremthette-e. Erre tekintettel megállapította, hogy az alperes az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontjának helytelen értelmezése és a kutató rendelkezésére bocsátott iratok tekintetében helytelenül megállapított tényállás alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a konkrét kutató, konkrét kérelme kapcsán jogalap nélkül biztosított hozzáférést harmadik személy számára az 1962-es ítélethez. (Az elsőfokú bíróság nem rendelt el új eljárást, mivel a közigazgatási eljárásnak nem volt tárgya a kutatással érintett iratokkal kapcsolatban elvégzett anonimizálás tényleges vizsgálata.)
- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új határozat meghozatalát kérte. Az indítványozó felperesként az elsőfokú bíróság ítéletével szemben csatlakozó felülvizsgálati kérelmet, az alperes felülvizsgálati kérelmével szemben felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő. Az alperesi beavatkozó csatlakozott az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakhoz.
- [10] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte. A Kúria döntésében kifejtette, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy még élő természetes személyek bűnügyi személyes adatát tartalmazó büntetőítéletek kutatása a védelmi idő lejártá előtt anonimizált másolattal megvalósulhat-e az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján abban az esetben, ha a kutató az ítéleteket az elítéltek nevének és a bűncselekmény elkövetése évének feltüntetésével kéri ki. Hangsúlyozta, hogy az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja a versengő alapjogok és alkotmányos értékek, a tudományos kutatás és a személyes adatok védelme között egyensúlyi helyzetet kíván teremteni, annak érdekében, hogy a tudományos kutatás a védelmi idő alatt is megvalósulhasson, azonban az ne járjon a személyes adatok sérelmével. A jogalkotó az anonimizálás technikájának alkalmazásával tartja elérhetőnek az egyensúlyt. Az anonimizálás ugyanis technikailag valamennyi olyan személyes adat kitakarását jelenti, amely alapján az érintett kilétére lehet következtetni. Az anonimizálással a levéltári anyagban szereplő, a korábban természetes személyhez kötődő adatokat elszakítják a természetes személytől.
- [11] A Kúria ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben, a kutatási kérelem elbírálásakor jelentősége van annak, hogy a kutatási kérelemben milyen adatok, információk szerepelnek. Amennyiben azok alapján az érintett beazonosítható, akkor a levéltár bármennyire szakszerű és gondos anonimizálás mellett is bocsátja az ítéleteket a kutató rendelkezésére, a kutató a kutatni kívánt (személyes adatot tartalmazó) anyag tartalmát egy lépésben összefüggésbe tudja hozni a kérelemben megjelölt természetes személlyel. Utóbbi ellentétes az anonimizált másolattal történő kutatást megteremteni kívánó jogalkotói céllal. Mivel ez esetben fogalmilag kizárt az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kutatás, ezért az nem engedélyezhető.
- [12] A kúriai ítélet először azt vizsgálta, hogy a kutatási kérelemben feltüntetett adatok és információk alapján azonosíthatóak voltak-e az érintett természetes személyek. A Kúria erre vonatkozóan azt állapította meg, hogy bár az elsőfokú ítélet helyesen utalt arra, hogy XY (a beavatkozó) neve hazánkban gyakori név, és önmagában nem elegendő a beazonosításhoz, azonban a perbeli adatkérőlapon nem önmagában ez a név, hanem egy büntetőügy két elítéltejének és egy számnak a kombinációja szerepelt, amely információk révén a természetes személy

a többi azonos személytől megkülönböztethetővé, azonosíthatóvá vált. Az indokolás utalt továbbá arra, hogy az alperes nem a kutató tudattartalmának vizsgálatát várja el az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti adatkezelőnek minősülő felperestől, hanem (a kutatási kérelemben foglalt adatokból) annak felismerését, hogy amennyiben a kutatási kérelemben valamely természetes személy azonosításához elegendő adattartalom kerül feltüntetésre, akkor a személyes adatot tartalmazó levéltári anyagban (a védelmi idő fennállása alatt) az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti anonimizált másolattal történő kutatás nem engedélyezhető.

- [13] A Kúria – a csatlakozó felülvizsgálati kérelem alapján – azt is vizsgálva, hogy az alperes elmulasztotta-e a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdése szerinti tényállás tisztázási kötelezettségét azzal, hogy nem vizsgálta meg a felperes őrizetében lévő ítéletekről készült, anonimizálással érintett példányokat – hangsúlyozta, hogy jogsértést megállapítani csak a kutatónak ténylegesen átadott anonimizált másolatra vonatkozóan lehet. Ezért kiemelt jelentőséggel bír, hogy a felperes mit továbbított a kutatónak. Emiatt a tényállás feltáratlanságára tekintettel az alperes az ügy érdemére kihatóan megsértette a Ket. 50. § (1) bekezdését. Továbbá megerősítette a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmének azon hivatkozását, hogy a tényállás feltáratlansága a szankció alkalmazása szempontjából is jelentőséggel bír. Utalt arra, hogy az alperesnek a bírság megállapítása során a fokozatosság elvét kell követnie, az eset összes körülményeinél figyelemmel kell lennie arra, hogy a perbeli esetre nézve nem volt kialakult bírói joggyakorlat, illetve hogy a jogsértés a felperes téves jogértelmezése (amely miatt a kutatást anonimizált másolattal megvalósíthatónak tartotta) okozta, nem pedig a jogszabályok szándékos megszegése.
- [14] A Kúria a fentiekre tekintettel a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra utasította. Egyben kiemelte, hogy az új eljárás során az alperesnek a fentiek szerint tisztázni kell a tényállást, mely során be kell szereznie (amennyiben rendelkezésre áll) a felperestől az ítéletekről készült, anonimizálással érintett példányokat, és azokat meg kell vizsgálnia abból a szempontból, hogy az anonimizálás teljes körben megvalósult-e, majd az anonimizált másolatok kiadására vonatkozóan meg kell állapítani a jogsértést, és ehhez képest kell vizsgálni, hogy a felperes eljárási szabályzata biztosítja-e az Ltv. 24. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés a) pontjának megfelelő érvényesülését, alkalmazását. Míg annak eldöntésénél, hogy a felperessel szemben indokolt-e szankció alkalmazása, utalt az általa indokolása erre vonatkozó rendelkezése figyelembevételére.
- [15] 1.2. Az indítványozó – jogi képviselője útján – ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria Kfv.III.37.911/2017/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve, miután nézete szerint az sérti az Alaptörvény X. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, továbbá a 24. cikk (2) bekezdésében foglaltakat.
- [16] Kiegészített indítványában előadta, hogy érintettnek tekinthető, miután közlevéltárként közfeladata épp a kutatás szabadságának biztosítása, továbbá az Ltv. 13. § g) pontja alapján maga is végez tudományos kutatásokat, így ebben a minőségében közvetlenül is korlátozza a kúriai ítélet. Előadta továbbá, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, mivel a Kúria mint legfőbb bírói szerv hozott végső döntést, további jogorvoslati lehetősége nincs. Álláspontja szerint a hatályon kívül helyezésre vonatkozó rendelkezése ellenére a kúriai ítélet végleges döntésnek tekinthető az anonimizálás kérdésében, mivel abban, ahogy a kúriai ítélet az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontját értelmezi, a hatóság már nem kap utasításokat, hanem e körben a döntés végleges (ahogy később fogalmaz, kötelezően követendő útmutatás – lásd: alapindítvány 9. oldal 5. bekezdés).
- [17] Érdemi indokolásában – a tényállás és az Ltv. vonatkozó rendelkezéseinek részletes ismertetése mellett – előadta, hogy a kúriai döntés értelmében (Indokolás [13] és [26] bekezdései), amennyiben felmerül annak lehetősége, hogy az (adat)kérőlapon feltüntetett személlyel a levéltári anyag tartalma összekapcsolható, akkor az anonimizált másolatban történő kutatás nem engedélyezhető. Így anonimizáltan [lásd: Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja] sem kutatható a még élő személyek bűnügyi személyes adatát tartalmazó büntetőítélet abban az esetben, ha a kutató az ítéletet az elítélt nevének és a bűncselekmény évének feltüntetésével kéri. Az indítványozó álláspontja szerint ez sérti a kutatás szabadságát, mert olyan értelmezéshez vezet, hogy ugyanazt a kutatási anyagot egyes kutatók kutathatják, míg mások nem, továbbá ennek a korlátozásnak az eldöntése az indítványozó kötelezettsége lenne. Másképp megfogalmazva az indítványozó ez alapján nem tud érvényt szerezni az Alaptörvény rendelkezéseinek, és a kutatás szabadságához való jog közvetlenül az indítványozót érintően sérül.
- [18] Az indítványozó érvelésében előadta, hogy a kutatás szabadságához való jog azért is sérül, mert a kifogásolt kúriai ítélet szerint az anonimizálást a kutató „tudattartalma szerint” kellene a levéltárosnak végrehajtania, azonban ez az elvárás egy bizonyos kutatási szakban már teljesen lehetetlenné teszi a kutatást. Továbbá a levél-

táros sem a kutató „tudattartalmát”, sem a korábbi kutatásait nem ismeri, és mérlegelési lehetősége sincs az Ltv. alapján, amennyiben a kutató jogszabályban biztosított jogánál fogva egy kutatási anyagot anonimizáltan kér, azt ki kell adnia. Ezen túl álláspontja szerint a Kúria a döntésében teljesen figyelmen kívül hagyta, hogy a kutató szándékozó személy magát a kérelapon „tudományos kutató”-ként definiálta.

- [19] Az Ltv. rendelkezései ugyanakkor nem kívánják meg, hogy ezt a kérelmező ellenőrizze, ezért azt az indítványozónak el kell fogadnia, ellenkező esetben ő korlátozná az Alaptörvény vonatkozó rendelkezésben biztosított jogot. Hivatkozása szerint a Kúria döntése meghozatala során nem vette figyelembe az Ltv. 25. § (2) bekezdésében foglaltakat, amely pontosan meghatározza, hogy milyen esetekben tagadható meg a kutatás (míg az ítéletben megjelölt indok ezek között nem szerepel). Előadta továbbá, hogy büntetőügyekben a peranyagokat a vádlott neve alapján tartották nyilván. A kutatás során pedig ennek megfelelően csak a peranyag főlajstromszáma és a név alapján lehetséges egy adott ügy megkeresése (azaz, ha egy kutató csak az ügyszámot adja meg, akkor is észszerűen feltételezhető, hogy ismeri a nevet, hiszen ez a kutatás tárgya). Egyben utalt arra, hogy a közlévtár, amennyiben betartja az Ltv. 2. § a) pontja rendelkezéseit és minimalizálta az adatkezelést, továbbá anonimizálta az ítéletet, úgy az a GDPR szerint jogszerűnek tekinthető.
- [20] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság fenti vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az alábbi okokra tekintettel – nem fogadható be.
- [22] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a támadott kúriai ítéletet 2020. január 6-án vette át jogi képviselője útján, míg az alkotmányjogi panaszt 2020. február 26-án terjesztette elő az elsőfokú bíróság útján, így az az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti hatvan napos határidőben került benyújtásra. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, aki meghatalmazását csatolta.
- [23] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [24] A jogi személy indítványozó a panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdése]. Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed {vö.: 3299/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [8]}. Az indítványozó a konkrét, egyedi ügyben érintett személy, mivel az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy felperese, és a hatósági határozat őt hárommillió forint bírság megfizetésére kötelezte.
- [25] 3.3. Az Abtv. 27. § (3) bekezdése értelmében közhatalmat gyakorló indítványozó esetében vizsgálni kell, hogy az indítványozó panaszában megjelölt Alaptörvényben biztosított jog megilleti-e.
- [26] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság előtt zajló eljárásban a Ket. 15. § (1) bekezdése alapján ügyfélnek minősült, ügyféli jogállását, illetőleg jelen esetben ebből következő keresetindítási jogát és keresetőségi jogát a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, illetőleg a Kúria is kifejezetten elismerte. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó ugyan közfeladatot lát el, azonban jelen alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben egy másik közigazgatási szerv által lefolytatott közigazgatási hatósági eljárásban és az ahhoz kapcsolódó peres eljárásban ügyfélként, illetőleg felperesként vett részt, ekként jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem minősül az Abtv. 27. § (3) bekezdése szerinti közhatalmat gyakorló indítványozónak {vö.: 3287/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [16]; 3321/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [19]–[23]}.

- [27] 3.4. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek több szempontból sem tesz eleget. Az indítványozó alapjogi sérelmét az Alaptörvény X. cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt tudományos kutatás szabadságára alapította, továbbá a 24. cikk (2) bekezdésében foglaltakat jelölte meg. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése az Alkotmánybíróság hatásköreit rögzíti, erre vonatkozóan alapjogot nem lehet alapítani. Míg az Alaptörvény X. cikk (1) és (2) bekezdéseivel összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy értelmezése szerint a tudományos élet szabadságához fűződő jog elvileg mindenkit megillet ugyan, a szabadságjog tényleges jogosultjai azonban a tudomány művelői lehetnek. Ezzel összefüggésben a konkrét ügyben megállapítja, az indítványozó ugyan hivatkozott arra, hogy az Ltv. 13. §-a – feladatkörébe tartozik többek között – annak g) pontja folytán a levéltári és történettudományi kutatások végzése, azonban jelen Abtv. 27. §-a alapján indult alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben nem mint kutató, hanem ahogy azt az indítványában maga is kifejtette, az Ltv. 13. § d) pontja szerinti feladatkörében (az állam intézményvédelmi kötelezettségét ellátva) az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti adatkezelőként járt el. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy miután saját alapjogának sérelme a tudományos kutatásra vonatkozóan a támadott egyedi bírói döntés folytán nem merül(hetet)t fel, ezért az indítványozó alapjogi sérelmének hiánya a befogadhatóság akadályát képezi.
- [28] 3.5. Az Alkotmánybíróság továbbá utal arra, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alaptörvény-ellenesnek tartott bírói döntéssel szemben akkor lehet az Alkotmánybírósághoz fordulni, „ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés” sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát és a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúriának az alperest a bírói döntés hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra utasító döntése nem felel meg ennek a feltételnek, hiszen az eljárás ezt követően folytatódik, melynek lezárását, a jogerős ítélet meghozatalát követően nyílik meg a lehetőség az alkotmányjogi panasz benyújtására. Ugyanakkor amennyiben az indítványozó álláspontja szerint a Kúria által (az alperest új eljárásra utasító döntésében kifejtett,) eldöntött kérdés, a Kúria érdemben már ott kifejtett, érdemi megállapítása miatt sérül az Alaptörvényben biztosított joga, az a jogerős döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panaszban vitatható {vö: 3307/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [29] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján, tanácsban eljárva az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés e) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. november 17.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/584/2020.

